

ព្រះរាជបណ្ណាល័យកម្ពុជា

កម្មវិធីសិក្សា

សៀវភៅបេឡាវាល់ខៃ ពីព្រះរាជបណ្ណាល័យ

ឆ្នាំគម្រប់បី

ខ្សែ ១១

ក្រសួងពេញ

រោងពុម្ពរាជការ ភ្នំពេញ

គ្រឹ. ឆ្នាំ ១៩៣១

ពុ.ស. ២៤៧៣

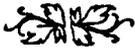
អ្នកទទួលខុសត្រូវ ជុំ-ម៉ៅ

បញ្ជីរឿង

ទំព័រ

- ១- មិលិន្ទបញ្ញា ព្រះត្រូវមលបញ្ញា អ៊ុំម-ស្ទិរ អាចារ្យនៅព្រះរាជបណ្ឌាល័យ
កម្ពុជា ប្រែពីបាលីមកជាភាសាខ្មែរ (ត)
- ២- អនុមោទនវិធី អាចារ្យ សុក នៅវត្តឧណ្ណាលោម ក្រុងភ្នំពេញ រៀបរៀង
ព្រះត្រូវសំសត្តា ណាត បានហ្វានរងសាលាបរិយត្តិជាដំបូងសំរាប់ពានពិធីត្យ
ផ្លៀងផ្លាត់
“មិលិន្ទបញ្ញា និទនុមោទនវិធី មិនបានចុះក្នុងនេះទេ ព្រោះមានបោះ
សៀវភៅដោយឡែកហើយ”
- ៣- រឿងមហាការតយុទ្ធ ព្រះមហាពិទ្ធរ ក្រសេម គន្ថរបសបណ្ឌិត នៅព្រះរាជ
បណ្ឌាល័យកម្ពុជា ប្រែពីភាសាសៀមមកជាភាសាខ្មែរ (ត)

៣២៧

វិធីតុបតែងព្រះពុទ្ធសាសនាឱ្យចម្រើនឡើង

នៅក្នុងនគរកម្ពុជា

ដើម្បីនឹងបានគុណសិទ្ធិសុខុមាល័យ របស់ព្រះរាជបណ្ឌិតយ ដែលបាន
ផ្សាយធម៌និងវិន័យច្រើនមុខនៅនានាគរៈខេមរៈនេះ ជាសេចក្តីប្រយោជន៍
ធំដល់កល្យាណសច្ច្រាសទាំងអស់គ្នា ខ្ញុំសូមអធិប្បាយជាបែបខ្លីៗ អំពី
ព្រះពុទ្ធសាសនា ក្នុងនគរកម្ពុជាយើងនេះ ។

បពិត្រសាធុជនទាំងឡាយ សាសនាព្រះឈ្នះមារជាម្ចាស់ក្នុងបូរី
យើងសព្វថ្ងៃនេះ ពុំបានរុញរៀនវិសេសប៉ុន្មានទេ ព្រះពុទ្ធសាសនា
ដែលបានប៉ុប៉ងរុញរៀនឡើង ដោយសារតែពុទ្ធបរិស័ទឈឺឆ្កាសជួយ
ឧបត្ថម្ភគាំទ្រ គោរពប្រតិបត្តិធម៌និងវិន័យត្រឹមត្រូវត្រង់តាមពុទ្ធារាម សម
នឹងសេចក្តីដែលមានក្នុងបច្ច័យពុទ្ធវចនៈដែលព្រះអណាវរញ្ញាណបានប្រារព្ធ
ចំពោះនឹងព្រះអាទន្ទ នៅក្នុងនគរកុសិន្ទារា ។

ខ្ញុំមានចិត្តសង្ឃឹយណាស់ ហេតុដូចម្តេចបានជានគរខ្មែរយើង
សាសនាព្រះភគវន្តម្ចាស់ស្តាប់ពុំបានប្រសើរប៉ុន្មាន តាមសេចក្តីអត្តនោ-
មតិកាកប្រមាណស្នូនរបស់ខ្ញុំ យល់ឃើញថាដូចនេះ ៖

ប្រការ១- ពួកប្រាជ្ញរាជបណ្ឌិតជាតិខ្មែរមានតិចណាស់

ប្រការ២- ពួកប្រាជ្ញរាជបណ្ឌិតនោះ ពុំមានធម៌សាមគ្គីសមគ្នា

រស់អាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក ក្នុងកិរិយាសម្តែងចែងអធិប្បាយផ្សាយ
ធម៌និងវិន័យ ។

ប្រការ៣- ពុទ្ធសាសនិកជនមានទំងន់ មានប្រការអ្នកកាន់ថាខ្លួន
សិក្សាធម៌វិន័យត្រឹមត្រូវហើយ តាមបង្គាប់របស់គ្រូអាចារ្យអំពីដើមរៀន
មក ។

ប្រការ៤- ពុទ្ធសាសនិកជននោះ បែកទៅជាពួកជាកងជាទិកាយ
ពុំមានចិត្តវិស្សាសៈរាប់អានគ្នា ហេតុតាំង ៤ ប្រការនេះជាប្រធាន ធ្វើឲ្យ
សាសនាព្រះអនាវរញ្ញាណពុំចម្រើនកើនឡើង ឲ្យជាកិរិយាភាពក្រៃលែង
តទៅទៀតបាន ។

សប្បុរសគប្បីយល់ថា តម្រិះវិជ្ជា កើតមានមកអំពីសូត្ររៀនដូច
មានបុរាណកាសិកមួយថា ចេះមកពីរៀន មានមកពីរក ក្នុងនគរខ្មែរ
យើងមានសាលាបរិយត្តិបាលីមួយ ជាទីធ្វើឲ្យអ្នកប្រាជ្ញបរិបូណ៌ច្រើន
ឡើង ដើម្បីនឹងបានជួយពត់តម្រង់ព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រះវិន័យបិដក
សឹងមានក្នុងមន្ទីរនោះគ្រប់គ្រាន់ល្មមប្រើការបាន ដោយងាយស្រួល
ណាស់ ក្នុងយើងតាំងអស់គ្នាសូត្ររៀនព្រះបរិយត្តិឲ្យចេះដឹង ប្រឹងជួយ
សាលាបាលីដែលជា អាយុព្រះពុទ្ធសាសនា ជារាជកេរ្តិ៍របស់ព្រះករុណា
បរមរាជានុកោដ្ឋ ជាម្ចាស់ជីវិតយើង បុណ្យផ្កាតាំងឡាយស្រស់ល្អស្រួលក្នុង
វេលាដែលដើមរុក្ខាមានជីវិតរស់នៅ បើប្រសិនណាជាដើមរុក្ខាត្រូវកំដៅ

ព្រះអាទិត្យខ្លាំងពេក ស្លាប់ទៅកាលណាបុណ្យខ្លាំងឡើយនោះ នឹង
 ស្រពោនស្រពន់ទៅទន់ស្លាករុះរាយលើចថវីហ្មនកុំខាន បានសេចក្តី
 គណនាឧបមាបីដូចជាសាលាបរិយត្តិ បើពុំបានរៀនរៀនតទៅ ព្រះពុទ្ធ
 សាសនាភ័ស្តិវិនាសបន្តិចៗម្តងពីនគរខ្មែរយើង ហេតុនេះយើងគប្បី
 ពិចារណាឲ្យបានផ្លូវផងឆ្ងាយទូលាយ នឹងបានឃើញយល់នូវប្រយោជន៍
 របស់សាលានេះ បុគ្គលណាមួយមានចិត្តសាស្ត្រជួយជ្រោមជ្រែងសាលា
 បាលី បុគ្គលនោះ ខ្ញុំហ៊ានពោលថា បានធ្វើបដិបត្តិបូជាដល់សម្តេចព្រះ
 ជិនស្រីម្ចាស់លោក ។

ក្នុងច្បាប់នាគ្រប់ប្រទេសគ្រប់ដំបូង ដែលសម្រាប់ប្រៀនប្រដៅ
 បណ្តាភស្តុ នោះគេតែងរំលឹកដល់ធម៌សាមគ្គីសមគ្គាតិ សេចក្តីព្រមព្រៀង
 គ្នាក្នុងកិរិយាធ្វើការនីមួយៗ សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នានាំមកនូវសេចក្តីសុខ
 បណ្តាលសេចក្តីចម្រើនឲ្យកើតឡើង ធម៌នេះអ្នកប្រាជ្ញរាជបណ្ឌិតក្នុង
 ខេមរមណ្ឌលពុំសូវមាន គួរណាស់គិតឃើញថាអាត្មាអញពុំស្គាល់ធម៌
 វិន័យឲ្យបានអស់លក្ខណៈទេ មានគេឯទៀតដែលគេបានសិក្សាច្រើន
 ចេះជាងអាត្មាអញ គួរអញរាប់គោរពដើម្បីនឹងបានសង្រួន ជួយជ្រោម
 ជ្រែងពួកខ្មៅល្ងង់កុំឲ្យអវិជ្ជាមកគ្របសង្កត់ពេក អ្នកប្រាជ្ញណាគិតបែបនេះ
 ខ្ញុំពោលថាអ្នកប្រាជ្ញនោះបានធ្វើបដិបត្តិបូជាហើយ ដល់ព្រះជីមានបុណ្យ
 អនន្តគុណជាម្ចាស់លើត្រករ ។

ពុទ្ធសាសនិកជនទាំងអស់សិក្សាធម៌វិន័យ អំពីសំណាក់សាស្តាចារ្យ
 ផ្សេងៗគ្នា មានគ្រូអាចារ្យខ្លះក៏ចេះអាថ៌ធម៌ជ្រៅជ្រះដ៏មន្ទិលសន្ស័យ
 បាន មានខ្លះចេះស្អប់ស្អែង ហើយតម្កើងដំឡើងស័ក្តិខ្លួនអ្នកចេះដឹងពហុ
 សូត្រ ប្រឹងប្រដៅឲ្យកូនសិស្សប្រតិបត្តិតាមក្បួនខ្នាតកម្លៅរបស់ខ្លួន ជួន
 ត្រូវជួនខុស ចំណែកខាងកុលបុត្រវិញ ក៏ប្រឹងតែជឿត្រឡប់ពីពោះ អ្នក
 ប្រាប់គេថាគ្រូអាត្មាចេះណាស់ ជួនកាលប្រព្រឹត្តលើខុសបង្ក ប្រកាន់
 ថាជាគ្រូតម្រូវតាមធម៌គ្រូបាធារ្យាយ កុលបុត្រធ្វើបែបនេះ កុលបុត្រ
 នោះ ឈ្មោះហៅថាធ្វើចញ្ញាពុំមានឲ្យរស្មី ហៅថាមនុស្សគ្មានតេជក៏បាន
 កុលបុត្រទាំងអស់គ្នាត្រូវគិតឲ្យឃើញថា ពាក្យឯណា ដែលពោលទៅ
 ហើយ នាំនូវសេចក្តីសុខដល់រូបអ្នកដទៃ នឹងរូបអាត្មា ពាក្យនេះជា
 ពាក្យត្រូវ កិរិយាធ្វើទានសីលការខាងណា ១ ដែលត្រឹមត្រង់តាមពុទ្ធ
 បញ្ញត្តិនិងពុទ្ធានុញ្ញាត គ្មានភ័ន្តប្រឡូកប្រឡំ នឹងសាសន៍ដទៃ កិរិយា
 នោះហៅថាកិរិយារបស់ពុទ្ធបរិស័ទពិតប្រាកដ កុលបុត្រណាគិតឃើញ
 ដូចនេះ កុលបុត្រនោះ ខ្ញុំពោលថា បានធ្វើដំបត្តិចូរដល់ព្រះបរមគ្រូ
 លោកនាថសាស្តាលើទៅតាមនុស្សយក្ខទាំងឡាយ ។

កុលបុត្រអ្នកអាងប្រកាន់ដោយរឿងខ្លួន នូវគ្រូអាចារ្យនាំបំបែក
 បែកទៅពួក ម៉្លោះហើយសាមគ្គីសាមគ្គាមានទៅដោយពួកដោយកង ដូច
 ជាបណ្តាកស្រ្តចិន មិនទូទៅ មិនចេះស្រឡាញ់រាប់អាណអ្នកនៅក្នុងម្លប់

សាសនាជាមួយ ធ្វើបែបនេះហៅថាមនុស្សពុំចេះស្រឡាញ់ជាតិ បើ
ប្រសិនណា យើងនាំគ្នាធ្វើតាមទំនើងចិត្តរបស់យើង ដូចនេះ ត្រូវទៅ
ព្រះពុទ្ធសាសនាទើងវិនាសអន្តរាគមន៍ដោយស្មារតីរបស់យើងពុំខាន ខ្ញុំសូម
លើកវត្ថុនិទានមួយមកអធិប្បាយជូនមហាសប្បុរសទាំងអស់គ្នា គ្រាន់ជាទី
សណ្តាប់ គិតទៅកាលក្រោយៗទៀត ។

សេចក្តីអធិប្បាយថា កាលពីអតីតប្រព្រឹត្តកន្លងទៅហើយមានពាណិជ
១០០ នាក់ នាំទំនិញទៅលក់ បើក្រេត្រាឆ្ពោះទៅកាន់នគរមួយ លុះ
ក្រេត្រាបានដល់កណ្តាលមហាសមុទ្រកាលណា ក៏កើតហេតុវិវាទឈ្លោះ
គ្នា ក្នុងវិធីគិតប្រាក់ចំណូលចំណាយ ម្ល៉ោះហើយពួកពាណិជក៏ពុំបាន
សេចក្តីសុខរៀនខ្លួនឡើយ ខ្លះចូលចិត្តថា គួរនាំទំនិញបកត្រឡប់មក
គេហស្ថានវិញ ខ្លះថាគួរនាំទំនិញទៅលក់ឲ្យអស់សិនទើបនឹងគិតគ្នាជា
ក្រោយទៀត ប្រកែកដដែលគ្នាទៅវិញទៅមក ទោសគឺទំនឹកមាន
ឡើងរាល់ខ្លួន អ្នកខ្លះស្ទុះទៅសំរួតក្បាលដាច់ខ្សែសាវ អ្នកខ្លះចែវក្រេត្រា
ទៅកាន់ខាងមុខ អ្នកខ្លះចែវចំពោះថយមកក្រោយ ក្រេត្រាទៅណា ក៏ពុំរួច
លុះព្រះអាទិត្យជិតអស្តង្គតវេលាណា ព្រឹកាលនោះមានវាយោ ពាយុ ១
យ៉ាងធំ មកបក់ដាត់សំពៅនោះធ្លុះធ្លាយលិចទៅ ឯពួកពាណិជទាំង ១០០
នាក់ ក៏បានទៅជាចំណីរបស់ត្រីត្រាម ម្ហូរ ពិន្ធុន ក្នុងមហាសមុទ្រជ្រៅ ។
សប្បុរសស្តាប់រឿងចុះ ឯសំពៅនោះ មានឧបមាបីដូចជាព្រះពុទ្ធ

សាសនា ពួកពាណិជ្ជទាំង ១០០ នាក់ ដូចជាពុទ្ធសាសនិកជនរាល់
 គ្នា បញ្ជីដូចជាកិរិយាប្រតិបត្តិដល់ធម៌និងវិន័យ បើប្រសិនណាជាយើង
 គ្មានសេចក្តីរាប់អានគ្នានឹងគ្នា រកគន្លងពិតរបស់ពុទ្ធភាសិត ប្រព្រឹត្តតែ
 គិតរកហេតុបង្កើតរឿងសាសនា ព្រះសក្យមុនីគាតមបរមគ្រូ និងវិនាស
 ជាប់ដូចជាក្រុមរបស់នាយពាណិជ ឯរូបភាពយើងរកសេចក្តីសុខ
 បាមមកពីបទណា ក្នុងវត្តលោកនិងបរលោកនាយ យើងសោយទុក្ខ
 វេទនាដូចនាយពាណិជ ក្នុងពោះសត្វត្រីក្នុងសមុទ្រ ។

ខ្ញុំនាងរាល់អំពីរបៀបធ្វើព្រះពុទ្ធសាសនា ទ្យូចម្រើនឡើងពុំទាន់បរិបូណ៌
 អស់សេចក្តីនៅឡើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសន្មតថាជាចប់ចុះ តាមសម័យ
 ខ្ញុំមានពេលខ្លីពេកណាស់ ប៉ុន្តែមុនឈប់អធិប្បាយនេះ ខ្ញុំសូមធ្វើបណាម ១
 រំលឹកដល់ព្រះករុណាស៊ីសុវត្ថិ បរមរាជានុកោដ្ឋ និងដល់គុណវិសេសរបស់
 ព្រះរាជបណ្ឌិតលីយ ជាបទយោជន៍ខាងក្រោមនេះ ។

អហំតាំងថាខ្ញុំ សូមបង្ហាញដោយហត្ថ ដល់ព្រះមហាករុណា ក្សត្រ
 ខត្តិយាស៊ីសុវត្ថិ ។ បរមរាជានុកោដ្ឋ ព្រះទ័យសោតល្អសែនថ្លាត់
 ព្រះបញ្ញាថ្លាត្រាត់ បានចាត់ចែងតែងសាសនា ។ បង្កើតបណ្ឌិតលីយ
 ជានិស្ស័យនៃបណ្ឌិត ពុទ្ធបរិសទ្យ នាំបញ្ញាញាណសម្ភារ ។ ព្រះរាជ
 បណ្ឌិតលីយ វិស័យក្រក្រពណិនា ផ្សាយធម៌វិន័យ កើនលាភាជនទាំង
 ឡាយ ។ របៀបធ្វើដូចព្រះចន្ទ រះជាក់ស្តែងស្រស់ភ្លេចរក្សាយ

កណ្តាលស្រុកយើងអាយ កើតសប្បាយកាយមហិមា ។ កម្ពាត់បំបាត់
សោក ទាំងឡាយដោយកោតអវិជ្ជា ចេះស្គាល់ដល់ធម្មា វិនិយាត្រីមត្រូវ
ត្រង់ ។ សាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ចៅចោមម្តងល្អកន្លង នឹងបានធំចម្បង
ដូចចំណងអ្នកសព្វ ។ សូមគេជះជ័យដោយ មានដល់លោកអ្នករាល់
គ្នា ដែលកបដ្ឋងទ័យា ជួយព្យាបាលបណ្តាលយ ។ ទិញសៀវភៅ
សូត្ររៀន ទុកទូន្មានប្រៀនដ្ឋងវៃច ឲ្យស្គាល់រាល់តម្លៃ វចនៈវៃថ្មព្រះ
សាស្តា ។ សព្វទុក្ខនឹងសព្វសោក ទាំងសព្វកេតង៍ហានក្លា កុំបីពាល់
កាយា ដល់មហាជនរាល់អង្គ ។ ទៅតាក្នុងលោកធាតុ សូមខ្ញុំឃ្នាត
ធ្វើតតម្រង់ ធ្វើសាសនាឲ្យត្រង់ ត្រូវតន្តងទំនងខ្នាត ។ ធ្វើចិត្តអស់
សត្វលោក ពុំស្នាក់គ្រោកខំឧហាន រៀនសូត្រសិល្បសាស្ត្រ សង្ហាត
គិតការអ្វីល្អអើយ ។

រឿងមហាភារតយុទ្ធ

ព្រះមហាពិទ្ធក្រសេម គន្ថរចនបណ្ឌិត នៅព្រះរាជបណ្ណាល័យកម្ពុជា

រៀបរៀង

(៩)

ចូរមានបន្ទូលមកមើល តែអាណិតកុំតែបញ្ចេញសេចក្តីគិតចាស់
មកទៀត ទូលបង្គំនឹងរំងាប់ឲ្យផ្តួលកំបោស ។

ទុរយោធន៍ថា ទ្រង់មិនឃើញប្តីវេលាល្ងាចយើងទន់ប្រៀបជាងគេ
រាល់ៗ គ្នាថ្ងៃ ភីស្នៈអើយ សេចក្តីបំណងបីយកជ័យជម្នះអាស្រ័យកម្លាំង
ក្លាហានរបស់ទ្រង់ ដែលទ្រង់ដំណែងជាកំពូលទ័ពនៃកុរុ ពួកបាណ្ឌពៈគ
ក្លាហានក្នុងការសឹកសង្គ្រាម គេចៀសផុតអំពើកណ្តាប់ដៃទ្រង់ដែលប្រកប
ដោយប្រតិព័ទ្ធ ហើយគេប្រហារកងទ័ពរបស់ទ្រង់បែកត្រាត់រាល់
អន្លើ ចូរលើកដល់ពាក្យបដិញ្ញារបស់ទ្រង់ ដែលថានឹងគាំពារគ្រកូលៗគ្នា
រាជក្រុងហស្តិនបុរៈទុក សូមទ្រង់ឲ្យអភ័យក្នុងពាក្យដែលមិនឧប្បវេណី
ថាបើក្នុងហឫទ័យរបស់ទ្រង់ ត្រូវសេចក្តីមេត្តាក្នុងពួកបាណ្ឌពៈចូលទៅ
គ្របសង្កត់សោត ក៏ចូលឲ្យកណ្តើរនាទីជាអ្នកនាំទ័ពរបស់យើងជំនួស
ទ្រង់ចុះ នឹងបានធ្វើការឲ្យមានជ័យជម្នះជាចាប់ទៅ ។

ភិស្តុដកដង្ហើមហើយថា អនិច្ចា ទុរយោធន៍សេចក្តីបំណងបដិ
សម្គាល់របស់ទ្រង់ មិនជាផលប្រយោជន៍ ការសង្គ្រាមរបស់ទ្រង់ជាការក
ស្សីដែលខ្សត់ផល សេនារបស់ទ្រង់ស្មើដូចរបស់លេងគ្នាភក្តីក្នុង
កណ្តាប់ដៃនៃកម្មព្យា ខ្ញុំបានទូលប៉ុន្មានដងមកហើយថា សេចក្តីថា
ធម្មនិងឈ្នះថា អ្នកដែលច្បាំង ដើម្បីទ្រទ្រង់នូរមិ មានអារុដជាពីរ
ភាគ ចំណែកឯការច្បាំងជាអធមិ មូលកម្លាំងខ្លួនឯងចូលមកទម្លាយខ្លួន
ឯង ទ្រង់ភ្លេចហើយឬកាលយើងលើកទៅវាយចូនៗយកហ្វូងសត្វពាហនៈ
នៅទីវាលមច្នួនគរក្នុងដែនវិរាដ តែអំណាចកម្លាំងក្លាហានអរជុនម្នាក់
ឯង ហើយពលរបស់ទ្រង់ទាំងទ័ព តោងរត់ប្រាត់របស់គេ ទៀតទ្រង់
ភ្លេចហើយឬ ពីដើមពួកគន្ធារពាចាប់ទ្រង់បានទៅ បានអរជុនតែម្នាក់ឯង
ចូលទៅកាប់គ្រឿងពន្លាភារដោះទ្រង់រួចមក អរជុននេះ នៅមានជីវិតនៅ
ក្នុងពួកបាណ្ឌពនៅឡើយគ្រានេះគេបានក្រិស្តមកជួយ ធ្វើទាទីជានាយ
សារថីរបស់អរជុន ទាំងទ្រង់ក៏ប្រាប់ហើយថាក្រិស្ត ជាបុរសជាត្រី មាន
ទៅតាម អង្គគ្រប់គ្រងខ្លួនគេ រឿងនេះវាក៏ប្រាកដដល់ភ្នែកយើងព្រិលៗខ្លះ
ដែរទុរយោធន៍ ព្រះអង្គទ្រង់តោងដល់ព្រហ្មលិខិតក្នុងការសង្គ្រាមគ្រា
នេះហើយ ភិស្តុនៅមានជីវិតដកចណា គេនឹងធ្វើមុខងារនាទីរបស់គេ
ដោយសត្យសុចរិត តែមរណៈរបស់គេចូលដិតណាស់មកហើយ កុំ
ព្រួយឡើយការមរណៈមកដល់ហើយ សឹមឲ្យអ្នកចំណាឯទៀត ចូល

គ្រងទ័ពាអ្នកបញ្ជាការកងទ័ពកុរុតទៅចុះ តែខ្ញុំសុំពោលបញ្ជាក់ប្តឹងទៀត
ឲ្យទ្រង់ជ្រាបថា កុរុក្សត្រគ្រានេះ នឹងឲ្យផលដល់អបរាជ័យរបស់បរ
ម៉ក្ស ។

លុះថ្ងៃព្រឹកឡើងមក ក៏ចេញធ្វើការតយុទ្ធនាដូចថ្ងៃមុន ។ ព្រះ
កត្តក៏ស្នូក្រញូក្រញឹងខឹងក្រោធ ព្រះនេត្រលៀនក្រឡោតស្ទើរស្រក់
លោហិត ដោយមកគិតដល់ពាក្យកោសល្យរបស់ទុរយោធន៍ ហេតុ
នោះ ថ្ងៃនេះ គេទើបប្តូរច្បាំងដោយកម្លាំងទោសមិនខ្លាចស្លាប់តាំងពី
ព្រឹកដល់ថ្ងៃត្រង់ ពីថ្ងៃត្រង់ដល់រសៀលគ្មានអ្នកណានឹងទល់រឹបរុស
នេះបាន ពួកបាណ្ឌពនាំគ្នារត់ប្រសាចទៅខាងមុខគេដូចហ្លួងម្រឹម រថសឹក
ក៏ស្នូដែលគ្មានអ្នកទប់ទល់បាន ក៏បរពង្រីសពុសពារសព្វទាហាន ដែល
នឹងដែលកំពុងគ្រងជាប្រដូសទៀចស្លាប់គ្រៀបគ្រាដូចគេហាល សំដៅ
ទៅរកពួកដែលតាំងតស៊ូនឹងពួកដែលគេចរត់ទៅ គ្មាននរណាប៉ះមុខ
បាន រហូតដល់យប់យាមសន្ទយារាត្រីកាលចរមកដល់ ។

យុធិស្ឋិរអ្នកទ្រង់សីល ក៏ទាមទាស្រឡាចព្រះហឫទ័យពន់ប្រធាណ
ដោយបានទតព្រះនេត្រឃើញទ័យុទ្ធកូមិ ដ៏ប្រសប់ស្រោចដោយលោហិត
ខ្លោចទាហាន ដែលត្រូវការរុតស្លាប់នឹងរបួសទៀចស្លាប់ប្រាលក្រាលទាំង
ប្រថពី ព្រះហឫទ័យដ៏ទន់ចរស្រឡាចស្ទើរវែកខឹងច្រាំទ្រ នឹងរបស់ដែល
ប្រទះឃើញដោយព្រះនេត្រពុំបាន ព្រះហឫទ័យស្រពោន ស្តេចទៅ

ទៅរកក្រិស្ណទាំងយប់និងជិត ហើយគ្រាសំថា សង្គ្រាមដ៏ពន្លឺកម្មុខគួរព្រឺ
 នេះ មិនជាផលប្រយោជន៍ ការលាងបំផ្លាញញាតិមិត្តរលំរលាយគ្នានទី
 ផុតនេះ ជាកម្មរបស់ខ្ញុំ មិត្តរបស់យើងជាសត្រូវនឹងយើង ឯការ
 ដែលយើងកាប់សម្លាប់គេនោះ ក៏ឈ្មោះថាយើងសម្លាប់ខ្លួនយើងហ្នឹង
 ឯង បានស៊ូច្បាំងកាប់សម្លាប់គ្នាឈាមដ៏រហូរដាច់ទាំងម៉្លេះមើលទៅយើង
 ក៏មិនឃើញ ជានឹងជិតទៅតម្រុយនៃជ័យជម្នះនោះឡើយ ដឹងជាកាល
 ណា នឹងដល់ទៅទីផុត ពួកកុរុក៏មិនឈាមថយត្រង់ណា គេនៅមាន
 ជ័យរហូតមក គ្មានអ្នកណានឹងអាចទប់ទល់កម្លាំងភ័ស្មៈអ្នកឈ្នះគ្រប់ទិស
 នេះបាន ការដ៏ឡើយព្រួយទទេ បង្គំជិតទៅទទេ តស៊ូនឹងកម្មនិយម
 ទាហានរបស់យើង ឈាមដ៏រហូទទេ រាស្ត្ររបស់យើងលះជិតឲ្យយើង
 ទទេ ជាតិទាំងឡាយបានលះបង្គំជិតនឹងលោហិតរបស់គេ ដើម្បីឃើញ
 ដល់យើងក៏ទេ ក្រិស្ណអើយខ្ញុំច្រាំមិនបានហើយ ចូរឈប់ការកាប់
 សម្លាប់គ្នាដោយមិនរើសមុខចុះណា ហើយក៏នឹងនាំគ្នាទៅនៅព្រៃម្តង
 ទៀតចុះ ។

កាលក្រោយប្រឹក្សានឹងក្រិស្ណ យុធិស្ឋិរបានហៅប្រជុំវេលាអត្រាត្រ
 ស្មារ ដើម្បីនឹងចាត់ការរឿងនោះឲ្យសានត្រាន្ត ជ្រេចការប្រជុំ ទើប
 គ្រាសំប្រើនាយទាហានអ្នកមុខអ្នកការខាងបាណ្ឌព ជាច្រើនអ្នកឲ្យទៅរក
 ភ័ស្មៈ ទូលអន្លិរស្មុំមេត្តាករុណាក្នុងការដែលនឹងស្វែងលើកលែងធ្វើសង្គ្រាម

តទៅ លោកអ្នកចំបាំងបុរាណបានបដិសន្ធិរាជ ទាក់ទងដោយសេចក្តី
 ករុណាប្រាណីជាប់ផ្តិតត្រង់រឿងសុំសេចក្តីមេត្តាករុណានោះ គេថ្លែង
 តបមកវិញថា គេនៅមានជីវិតរស់នៅដរាបណា នឹងស្វិត្យំនឹងដណ្តើម
 យកជ័យឲ្យទុរយោធន៍ដរាបនោះ គេបានប្រណិធានទុករឿងនេះជាមាំ
 មួន ជាសម្តីនៃអ្នកចំបាំង គឺគេប្រណិធានទុកថា នឹងមិនច្បាំងកាប់
 សម្លាប់សឹកដែលចាញ់ ឬសឹកគេមិនតស៊ូ ឬដាក់អាវុធចេញ ឬ
 ស្រែកសុំសេចក្តីករុណា ឬសឹកដែលញឹមចុះចាញ់ ឬអស់កម្លាំង ឬត្រូវ
 អាវុធ ឬមានជាតិកំណើតជាកេរ្តិ៍ស្រ្តី ។

ពួកអ្នកមុខអ្នកការអំបាលនោះ នាំគ្នាត្រឡប់ទៅបន្ទាយវិញ ដោយ
 សេចក្តីរីករាយសមប្រាថ្នាប្រាប់អរជុំថា ឥឡូវនេះ មានផ្លូវសន្តិវិធីនឹង
 មានជ័យហើយ ផ្សិតកិស្មុបានប្រណិធានទុកថា គេនឹងមិនច្បាំង នឹង
 បុគ្គលកេរ្តិ៍ស្រ្តី យើងមានមនុស្សយ៉ាងដែលថានេះម្នាក់ នៅក្នុងកង
 ទាហានរបស់យើង លោកយល់ដូចម្តេចសិខណ្ឌិន សិខណ្ឌិនគេកើត
 មកជាកេរ្តិ៍ស្រ្តី តែកាលនៅឡើយ បានប្តូរកេរ្តិ៍នឹងយក្សមួយ ខ្លួន
 គេក៏ក្លាយជាកេរ្តិ៍បុរស ដូច្នោះចូរឲ្យសិខណ្ឌិននៅមុខនៃកងទ័ពយើង ក៏ស្ម
 ឃើញក៏គង់ជាថយទៅ ពេលយើងទុកនៅឲ្យជាម្ចាស់ទីយុទ្ធកូមដោយ
 មិនគោរពសន្តិវិធី ។

អរជុំនាលបានស្តាប់ពាក្យប្រឹក្សានេះ ក៏គ្រោធកាយស្រែកចេញមក
 ខ្លាំងៗ ថា អាម៉ាសមុខលោកអើយ អ្នកចំបាំងដីសុចរិតឯណា គេនឹងបន្ទាប
 ខ្លួនទៅ ធ្វើការលួចលាក់ស្លាប់កំបាំងដូច្នោះឬលាក់សេចក្តីក្លាហានទុក
 ក្រោយស្តី ឬកូនក្មេង យើងម្នាក់ហើយជាមិនព្រមច្បាំងដោយ អាការ
 កំឡាចយ៉ាងនេះ យកឧបាយយ៉ាងមុខគួរ អាម៉ាសមុខ ទៅទំលាយ
 ភីស្មៈអ្នករកមន្ទិលគ្មាន វិធីកោងនេះធ្វើឱ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះកិត្តិយសរបស់
 យើង ។

ក្រិស្ណគ្រោកឈរ តបអរជុំនថា វាដល់មិត្តសញ្ញាដោយព្រហ្មលិក្ខិត
 ហើយ ថាថ្ងៃស្អែកនេះភីស្មៈនឹងដួល កាលបើគេបានច្បាំងតស៊ូនឹង
 អ្នកដែលគេស្រឡាញ់ ដូចម្តេចអរជុំនអើយទ្រង់ក៏តោងច្បាំងតស៊ូនឹង
 ព្រះញាតិរបស់ខ្លួនដូច្នោះ គេបានសម្តែងឱ្យទ្រង់ឃើញហើយភីអ្នកក្សត្រ
 ចំបាំងត្រូវតែច្បាំងគ្រប់មុខសព្វទិស មិនថាសត្រូវដែលខ្លួនស្រឡាញ់
 ឬសត្រូវដែលខ្លួនស្អប់ តែលរមកក៏តោងលេចសងទៅវិញ ខ្ញុំសូមប្រាប់
 ទ្រង់ វាគ្មានបាបកម្មអ្វីត្រង់ដែលឱ្យសិរណ្តិននាំកងទាហានរបស់យើង
 វេលាដែលកើតកើតជាអ្វីក៏តាម ឥឡូវនេះគេជាអ្នកចំបាំងដូចគ្នានឹង
 ទ្រង់ ត្រូវតែឱ្យធ្វើទាទីនោះបាន គ្មានឧបាយកលរយោបល់កោងយ៉ាង
 ដែលទ្រង់នឹកត្រង់នោះទេ ។

កាលបានស្តាប់ពាក្យរំពួកសតិដូច្នោះហើយ អរជុនក៏ចេញច្បាំង
 ក្នុងថ្ងៃទី ១០ មានសិខន្តិកជាអ្នកទ័ពនៃបាណ្ឌពទុរយោធន៍កាលឃើញ
 មេទ័ពថ្មីនាំទ័ពយុធិស្ឋិរ ក៏ព្យាយាមអង្វរភីស្មៈម្តងទៀត ដើម្បីឲ្យលះ
 ដំណែនមេទ័ពឲ្យកណិ ដោយទ្រង់យល់ឃើញថា ក្នុងរាជការទាហាន
 ត្រូវតែផ្លាស់មេទ័ពជាដរាប ទ្រង់យល់ថា មេទ័ពតែម្នាក់នាំទាហានចេញ
 ច្បាំងរាល់ៗ ថ្ងៃ មិនផ្លាស់ខ្លះដូច្នោះ ជាការប្រាប់សេចក្តីថា ខាតខ្លះ
 មេទ័ពដែលខ្លាំងតូចក្នុងកងទ័ពកុរុ ទ្រង់ឃើញថា ការផ្លាស់ទ័ពមិន
 ត្រឹមតែធ្វើឲ្យសម្រេចចិត្តពលទាហានប៉ុណ្ណោះ នៅធ្វើឲ្យតួកសឹកឲ្យ ច្រើន
 ថ្មីដែលមេទ័ពថ្មីនោះផង កាលទ្រង់ឃើញតួកបាណ្ឌពរើសមេទ័ពជាថ្មី ទ្រង់
 ក៏ចង់ដំណើរតាមយ៉ាងគេ ទ្រង់ឃើញថា ដែលធ្វើដូច្នោះ ជាអាការ
 សម្តែងថា ទ្រង់នៅមានសេចក្តីស្នេហាមុខនឹងសឹក ទើបទ្រង់អង្វរភីស្មៈម្តង
 ទៀត ឲ្យប្រគល់ដំណែននោះឲ្យកណិភីស្មៈតបដាច់អហង្គិរថាថ្ងៃនេះ
 នឹងសម្រាប់តួកបាណ្ឌពឲ្យរាបចាល់តែបាន ឬមិនទេក៏ស្លាប់ក្នុងទ័យុទ្ធក្នុង
 ប៉ុណ្ណោះ កុំបាច់ខានព្រះហឫទ័យនៅឡើយ ការសម្រេចថ្កាច់របស់ព្រះ
 អង្គនោះនៅមិនឆ្ងាយទេ ។

ពោលពាក្យអម្បាលនេះហើយ វិរបុរសជក់បររថស្តាចេញទៅ
 ពោលឲ្យកឡើយឲ្យអរជុន អ្នកច្បាំងទាំងពីរប្រាណក៏ចាប់តស៊ូគ្នាដូចពាយុ
 ក្នុងសម្រោមពីកាលណាមកមិនដែលមានដូចយ៉ាងនេះភីស្មៈនឹងអរជុនទេ គួរ

នេះជាអ្នកចម្បាំងឯក រកបុគ្គលប្រៀបគ្មាន គេតស៊ូគ្នាគ្រានេះបញ្ចេញ
ស្មៀតគ្រប់យ៉ាង មុខគួរមើលជាបំផុត ពួកទាហានទាំងសងខាងជា
ច្រើនពាន់ នាំគ្នាមកឈរជំកង់ជុំវិញទីនោះ ដើម្បីមើលការតស៊ូ រវាងវិ-
បុរសទាំងពីរ ។

កាលការតស៊ូគ្នាដល់កម្រិតជាន់ខ្ពស់បំផុតហើយ ខណៈនោះសិ-
ខណ្ឌនលេចធ្លោចូលមកវាយភ័យភ័យខ្លះខាងក្រោយដោយមិនដឹងខ្លួន លុះភ័យ
គ្រឡែកទៅឃើញ ក៏ពួកឃើញដល់ភាពរួមដំណាច់ដែលថា នឹងមិន
ច្បាំងតស៊ូ អ្នកដែលកើតមកជាភេទស្រ្តី កាលពួកដល់សម្តីនោះ
ហើយ ដែររបស់គេក៏សម្រេចចុះ ដងធុក់ភ្នាក់ចុះអំពីដៃ ភ័យខ្លះវេលានោះបើ
នឹងប្រៀបទៅ វិស័យដូចដំបូក ខណៈនោះស្រាប់តែកូនសររបស់អរជុន
ក៏រត់ប្រសាចមកចាក់ដាច់ភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យភ័យ
បុរសដរា សក់ស្រូវសព្វព្រាងទាំងសារ ក៏ឈរចង្រ្កីនឹងគ្រឿងលើរបបដូច
បព្វតា លេចហ៊ុនហ្វូរស្រោចកាយពាត្តា ឥតមានសម្តែងអាការទុរន់ទុរ
យូរបន្តិចក៏មានអាការឲ្យនឹងដិតមុខ តែម្នាក់ក៏នៅឈរខ្ជាប់នឹងកន្ទួន ក្នុង
ទីបំផុត គេដឹងខ្លួនថា ការប្រឹងរបស់គេ ឈ្នោះថាបានប្រឹងប្រែងហើយ
ក៏ប្រឹងប្រែងការពារក្តីឈ្នោះជាតិអ្នកយុទ្ធនារបស់គេ ដល់ទីបំផុតប៉ុណ្ណោះ
ហើយ គេក៏ដួលចុះកណ្តាលស្នាមយុទ្ធនា ដួលយ៉ាងក្បត្រិយជាតិ

អ្នកចម្បាំងតាំងតែចូលកាន់ស្នាមយុទ្ធតស៊ូសឹកសត្រូវ គ្មានល្ងាចហួត
ដល់ទីបំផុតនេះ ឥតថវាឥតមានដកដង្ហើមធំ ទាំងមិនព្រមឱ្យអ្នកណាដក
ព្រួញធូលីដៃដោតនឹងខ្លួនច្រើនប្រាង្គនោះចេញ ចម្បងទុកតាំងពួកគ្រូស្រី
កាយដេក ។

ភីស្មៈកំពូលពាល ដេកទាំងព្រួញធូលីយ៉ាងនេះ ក្នុងទីយុទ្ធកម្ម
ព្រះសុរិយនក៏ទន់ទាបបិទបាំងចព្វគា ដួងតាកក៏រឿងរះព្រោងព្រាយក្នុង
អម្ពរ បញ្ចេញរស្មីគ្រឿងក៏ទន់ទាបមកសម្បស្សម្យ៉ាង ដ៏ស្រស់របស់លោកម
ទ័ពដែលដួលនោះ ។

អ្នកចម្បាំងដកដេកយ៉ាងសន្តិ ព្រមដោយយសនឹងបរិវារ គ្មានអ្នក
ចិត្តទៅចាប់នឹងសេចក្តីឈឺ ពេលពាលក្នុងកាយជាអារម្មណ៍សោះ បាន
សន្ទនាប្រាស្រ័យរីករាយនឹងអ្នកទាំងពួងដែលទៅចោមរោមដុំខ្លួន ដើម្បី
សម្តែងសេចក្តីសោកស្រណោះអ្នកកាន់ទុកទាំងពួង រួមទាំងអរដុំនឹង
យុធិស្ឋិរ ក៏រាប់ចូលក្នុងចំនួននោះដែរ ទុរយោធន៍ព្រមទាំងបងប្អូនរបស់
ព្រះអង្គ បានស្តេចប្រញាប់មកកាន់ទីនោះ សន្សឹម ៗ ចូលទៅប្រថាប់
ទាំងអ្នកចម្បាំងដែលដួល ដួលតែមិនទាន់ស្លាប់ ។

ភីស្មៈប្រាស្រ័យរីករាយនឹងទុរយោធន៍មុន ព្រោះហឫទ័យកន្ទួល
ពាលិពោធនិកតែទុរយោធន៍ប៉ុណ្ណោះជាងគេ ទ្រង់ឱ្យទុកទុរយោធន៍ជាច្រើន
យ៉ាងដោយតម្រិះថា បច្ច័យវាចារបស់គេក្នុងគ្រាប់ផុតនេះ ប្រហែល

ជាធ្វើឲ្យចាប់ចិត្តចាប់ច្រើមដ៏ច្រើនរឹងរូសរបស់ទុរយោធន៍ ជាងដែលហើយ
 មកហើយ ទើបថ្ងៃសុទ្ធតែថា ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 ទុរយោធន៍អើយ ចូលពាក្យបណ្តាំមុនស្លាប់របស់ញាតិអ្នកក្តី ថាបើទ្រង់
 នៅមានព្រះហឫទ័យសំរេតវេទនាខ្លះដែរសោត ក៏ចូរឲ្យលើកលែងកាប់
 សម្លាប់ពពួកញាតិដោយដែររបស់ខ្ញុំនេះចេញ កុរខ្ញុំយកអើយ ចូរទុក
 ជីវិតបណ្តាក្សត្រិយ៍អ្នកភ្នាហានដែលជាប់តាមព្រះអង្គមកក្នុងរាជការកម្រាប
 សឹកសង្គ្រាម ក្នុងយាមសុខនឹងយាមទុក្ខ កុំឲ្យជាតិកុរដ៏គ្មានេះសាប
 សូន្យទៅឡើយ ចូរចង្អុលអាណាចក្រឥន្ទ្របថដ៏ជារបស់គេដោយយុត្តិ
 ធម៌នោះ ឲ្យដល់យុធិស្ឋិរអ្នកទ្រង់សីលបរិសុទ្ធ នឹងទ្រង់សត្យរកទី
 ដំនៀលមិនបោនវិញ សុំឲ្យពួកកុរុនិងបាណ្ឌវនៅជាសុខ នឹងជាមិត្រ
 ភាពផងគ្នាមួយគ្រាទៀតចុះ ខ្លះជាពាក្យសុំគ្រាទប់ផុតរបស់ខ្ញុំ ។

ទុរយោធន៍មានសេចក្តីសំរេតវេទនា អាណិតលោកមេទ័ពអ្នកទៀប
 មរណានេះណា សំណាតែបច្ច័មវាចារបស់លោកមេទ័ពនោះជាអសារ ឥត
 ការក្នុងកោមលហឫទ័យទុរយោធន៍មិនទទួលអើឲ្យផង ព្រះហឫទ័យទ្រង់
 ចង្អុលទៅ តែក្នុងការលាងពួកបាណ្ឌពឲ្យរលីងទៅហើយនឹងកោងរិប
 យកអាណាចក្ររបស់គេហេតុដូច្នោះ ទ្រង់តាំងព្រះហឫទ័យនឹងធ្វើសង្គ្រាម
 តទៅ ស្វិតាល់សល់ទាហានតែម្នាក់កាន់ឆ្នូស្និររាជសត្រូវទើបឈប់ ។

ខណៈនោះ កណិក៏ចូរមករកវិបុរសអ្នកទៀបមរណា កណិមិនចូល

ចិត្តនឹងភិស្មៈ នឹកឫស្សាតម្រិះវិជ្ជាជីវិតសសរេសៈគន្លងដំណែងយស
សក្តិខ្ពស់ដែលគេស្តីក្នុងវេលានេះ គឺជាមេទ័ពធំបង្កាប់បញ្ជាការទ័ពក្រ
ក្នុងវេលានេះ ខណៈដែលលោកមេទ័ពជក់ដេកចាំទទួលមច្ចុរាជ គូ
សត្រូវចាស់កំភូចរឿងប្រកួតអ្នកឫទ្ធិគា បានមកសម្តែងពាក្យយាននឹង
មេត្តាចិត្ត សន្សំម្នាចូលមក ដើម្បីមិនខ្វាន់ខ្វប់ចិត្តលោកមេទ័ព ភិស្មៈ
បានឮសូរៈជើងដើរ ក៏ហៅឱ្យចូលមកជិតខ្លួននិយាយយ៉ាងស្រែមស្រែមវិក
សម្តីពេញទៅដោយស្នេហាប្រណី “យើងធ្លាប់ជាអ្នកប្រកួតគ្នាតាំងតែ
កាលណា ៗ មកហើយ ឫស្សាសតិបញ្ញា និងកិត្តិយសក្តីរល្អនោះរបស់
គ្នាឱ្យគ្នា និងចំណងតែយកជីវិតគ្នាជាទិច ក្នុងវេលានេះ សុំអរហោ
សិកម្មឈប់ឫស្សាព្យាបាទអាយាដន្ទាចុះណា យើងមានសេចក្តី ១ ១
ដែលនឹងបញ្ចេញឱ្យអ្នកស្តាប់ តែយើងក្រែងជីវិតរបស់យើងផុតទៅមុនផ្តាំ
សេចក្តីចប់ តែចោះចម្លែចក្តី ក៏និយាយសេចក្តីស្ងាត់កំបាំងរបស់អ្នក
ដែលខ្ញុំបិទបាំងមកយូរហើយ អរជុំនេះមិនមែនជាអ្នកខ្វាន់តូកែជាងអ្នក
តែយ៉ាងឯណាទីមួយទេ គេមិនទាន់ជាអ្នកក្នុងវិជ្ជាចម្បាំង ឬសក្តិគ្រូ-
កូលក៏មិនខ្ពង់ខ្ពស់ជាងអ្នក ព្រោះអ្នកក៏ជាក្រតិយ៍ ជាប់ខ្សែលោហិតជា
មួយគ្នានឹងគេ អ្នកឯងជាឧរសព្រះនាងកុន្តី និងសូរ្យទេពកាលព្រះនាង
ប្រសូតិអ្នកមក ខណៈព្រះនាងនៅក្រមុំ សូរ្យទេពជាជនរាបស់អ្នក
កាលនោះជាកុមារនោះគេយកអ្នកទៅចោលលើផែនដី ដើម្បីឱ្យស្លាប់ចង់

ដើម្បីនឹងចៀបចាកសេចក្តីអាម៉ាស់មុខ នៃមាតារបស់អ្នក គ្រោះនោះ មាន
 នាយសារថីម្នាក់បានទៅប្រទះ ក៏រើសយកខ្លួនអ្នកទៅផ្ទះចិញ្ចឹមជាបុត្រ
 របស់គេមកដូច្នោះ អរជុនក៏ជាបងប្អូនរបស់អ្នកឯង ឯសង្រ្គាមដែល
 ធ្វើវេលានេះ ជាសង្រ្គាមរវាងវង្សញាតិយើងហ្នឹងឯង នេះជាការ
 មិនតប្បី អំពីនេះទៅធុររបស់អ្នកដែលនឹងតប្បីនាំសង្រ្គាមទៅកាន់សេចក្តី
 ចប់សេចក្តីសេចក្តីទៅដោយឆាប់” ។

កណិត្យក្នុងខ្លួន ដោយដែលភីស្មៈបើកសេចក្តីស្ងាត់កំបាំងនៃជាតិក-
 ណិតរបស់ខ្លួន តែមានសេចក្តីអំណរក្នុងត្រង់ដែលថា គេជាកូន
 នាយសារថីត្រកូលថោកទាបនោះ មិនពិតទៅដោយសំឡេងជំនឿល
 អស់នេះ នឹងគ្មានតទៅ តែអន់ចិត្តត្រង់ដែលគោរពបំអរជុនជាបងប្អូន
 ក្នុងពពួកមនុស្សក្នុងសកលលោកនេះ អរជុនជាអ្នកចម្បាំងដែលគេ
 កម្រើសចូលស្រាប្តបំបំផុត អរជុនជាសឹកសត្រូវនឹងគ្នា ដែលគេចង់តែ
 ត្រឡប់ឲ្យខ្ទេចបាត់ទៅ តាំងតែនៅកុមារក្មេង ចូលប្រឡងរះអាវុធគ្នា
 គេមានសេចក្តីចូលស្រាប្តអរជុនច្រើន ទើបកើតជាសេចក្តីបំណងដោយចំពោះ
 នឹងកាច់គូសត្រូវនេះឲ្យរាចរាល់តែបាន ព្រោះហេតុនោះពាក្យភីស្មៈ
 ដែលសុំឲ្យគេនាំសង្រ្គាមទៅកាន់សេចក្តីចប់ស្រេចអស់ទៅ នោះចូល
 ទៅសម្បូរហឫទ័យកណិតិចណាស់ ស្មើនឹងដែលសម្បូរហឫទ័យទុរ-
 យោធន៍ដូច្នោះ ។

ភីស្មៈផ្លូវចំរើនព្រហ្មញ្ញស្ថានៈខ្លួនយ៉ាងព្រឺងឺយ មានអ្នកយាមរក្សាការ
ដ្ឋានវិញ រើចំរើនវេលារបស់គេនឹងដំណើរទៅតាមយថាភារ ។

អាស្រ័យការបង្កើតបង្កាត់ចិត្តរបស់គេ បានយ៉ាងអស្ចារ្យលោកមេ
ទ័ពអ្នកគ្មានបាប បានរើវេលាស្ងប់ឲ្យយូរទៅដល់វិថ្វះពញាចូលវិមាង
មុខ កាលដល់អភិលក្ខិតកាលនោះ លោកមេទ័ពសម្លឹងម្នាក់ ចង្អុល
ចិត្តធំក្លាហានរបស់គេថ្វាយព្រះជាម្ចាស់អ្នកទ្រង់សន្សំម។

ខាងពួកគោរព បានហៅប្រជុំប្រឹក្សាការសង្គ្រាមម្តងទៀតក្នុងការ
ប្រជុំគ្រានេះ គេបានរើសយកលោកអាចារ្យទោណ ជាមេទ័ពក្នុងជំនួសភីស្ម
ពួកបាណ្ឌពបានដឹងដំណឹងនេះ ក៏ភ័យហេតុថា ទោណជាអាចារ្យរបស់
គេ គេឃើញបាបកម្មក្នុងការដែលធ្វើបង្ក្រាមតស៊ូនឹងគ្រូ ព្រោះរាង
កាយរបស់គ្រូនោះ ក្នុងសម័យវេលាបុរាណ រាប់គានថាជារបស់សិទ្ធិ
ធ្វើប្រទុស្តមិនបាន ។

(មានតទៅទៀត)

